Bir “Hiram Serüveni” Anlatımı - I

Asal metin yazarı: Gérard de Nerval
Türkçeye çeviren: Cemil İpekçi
Alıntı kaynağı: https://masonpedia.com/2015/12/24/

Düzenleyen: Murat Özgen Ayfer

Bu çalışmadaki asal metin yazarı Gérard de Nerval (1808 – 1855), Romantizmin en güçlü temsilcisi olan bir Fransız şair ve yazarıdır. Aynı zamanda bir gezgindir. Birçok kez Türkiye’ye de uğramış, İstanbul’un çeşitli bölgelerini dolaşmış ve halkı yakından tanımaya çalışmıştır. Nitekim bu olgu ilki 1851 yılında yayımlanmış olan **Voyage en Orient** (Doğuya Yolculuk) adlı yarı belgesel, yarı kurgusal nitelikli kitabının ikinci ciltteki bir bölümüne yansımıştır.

Bu kitap sonradan birçok kez basılmış, genellikle iki cilt halinde çeşitli dillere de çevrilmiştir.

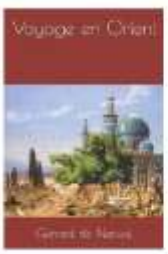

Bu anlatı, M.Ö. 10. yüzyıl ortalarında Kudüs'te geçer. Üç karakter öne çıkar: Orada görkemli bir tapınak inşa ettirdiği söylenen Kral Süleyman, Saba Melikesi Belkıs ve bu tapınağın yapımı ile bağlantılı Hiram Usta...

Önce bu konu üzerinde biraz bilgi verilmesi yararlı olacak…

Kral Süleyman'ın bu tapınağı yaptırışına ilişkin anlatım, öncelikle Hıristiyanlıkta "Eski Ahit" olarak da anılan Tevrat'ın "1. Krallar" ile "2. Tarihler" adlı bölümlerinde yer alır. Bilimsel tarih kitaplarında, o tarihlerde böyle bir tapınak yapımından söz edilmemektedir; arkeolojik bulgular da bunu doğrulamakta değildir. Günümüzde Kudüs'teki "Ağlama Duvarı" olarak anılan duvarın, Süleyman Tapınağı'ndan kalma olduğuna inanılmaktaysa da bunun orada çok daha sonraki bir tarihte (M.Ö. 1. yüzyılda) Kudüs Kralı Herod tarafından yaptırılmış görkemli tapınağın kalıntısı olduğu belirlenmiştir.

Tevrat'ta bu tapınak öylesine övgüyle anlatılmaktadır ki, özellikle Hıristiyan dünyasında sonraki yüzyıllardaki tapınak yapımcıları (masonlar) benzer güzellikte bir yapı oluşturabilmek gayretiyle birbirleriyle âdeta yarışmıştır.

Bu tapınaktan söz eden başka yazarlar da olmuş ve bunların arasında özellikle 17. yüzyılda İngiltere'de Francis Bacon'un "Nova Atlantis" (Yeni Atlantis) ve John Bunyan'ın "King Solomon's Temple Spiritualised" (Ruhsallaştırılmış Olarak Kral Süleyman'ın Tapınağı) adlı kitapları, "spekülatif" olarak da nitelenen Çağdaş Masonluğun ilk ritüellerinin oluşturulmasında temel kaynak olarak değerlendirilmiştir.

Tevrat'tan başka bilimsel kaynağı olmadığı için "varsayımsal" denilerek nitelenebilecek olan Süleyman Tapınağı'nın birçok çizimi ve maketi yapılmıştır. Bu bina kimisinde dış görünüşü bakımından hayli basit, kimisinde birkaç katlı ama oldukça görkemli, bazısında giderek sivrilen bir kule gibi tasarımlanmıştır.

Hiram'ın kimliği ise başlı başına bir sorundur.

Bu, o tarihlerde öncelikle Fenike'de hayli popüler olan bir isimdir. Gerek Tevrat'ta gerek diğer anlatımlarda gerekse mason ritüellerinde, önce "Sur (Tyre) Kralı Hiram"ın adı geçer. Diğer Hiram'ı Kudüs Kralı Süleyman'a göndermiş olan kişidir.

Diğeri, asıl söz konusu olan Hiram, Tevrat'taki anlatımlarda çok yetenekli bir maden işleme ustasıdır. Adı "Huram" olarak da geçer. Mason ritüellerinde genellikle "Hiram Abif" *(Hiram Baba)* denir. Adının başına "Adon" *(Efendi ya da Soylu)*) sıfatının eklendiği de görülür. Masonluktaki ritüellere göre, Hiram Abif, Süleyman Tapınağı'nın başmimarıdır; bir de yardımcısı vardır ki, o da "Adoniram" olarak anılır. Tevrat'ta Adoniram yoktur ama Gérard de Nerval'in anlatımında Hiram Abif, "Adon Hiram" olarak anılmaktadır; öyle ki, Tevrat'ta sözü edilen Huram ile mason ritüellerindeki Hiram Abif'i âdeta ortaklaşa temsil etmektedir.

Bir tür giriş niteliğindeki bu açıklamalardan sonra şimdi "Doğuya Yolculuk" adlı yapıtın ikinci cildinde bu konuyla bağlantılı anlatımlara geçebiliriz.

Ancak bu hayli uzun olacağı için üç parçaya bölünmüş olarak verilecek.

Bir Ramazan gecesi, bana mihmandarlık eden bir dostumla Beyazıt Camii'nin arkasına tesadüf eden bir kahveye gittik.

Bir köşeye yerleştik.

Kahvenin ortasına konulan iskemleye zayıf ve sarı benizli bir genç geldi oturdu. Hikâye anlatmakta şöhret sahibi olduğu, kahveyi dolduran müşterilerin gözlerinden ve kahveyi kaplayan sükûttan anlaşılıyordu.

Nakkal (anlatan), «*Bu akşam size Saba Melikesi ve Hazreti Süleyman'ın menkıbelerinden, Cinler Prensi Adon Hiram'ı anlatacağım*», dedi ve söze başladı:

Adon Hiram

Hazreti Süleyman'ın hizmetini tamam yapabilmek için **Adon Hiram** on seneden beri ziyafetlerden, eğlencelerden hatta uykusundan bile fedakârlık etmişti. Kovanlarını bırakıp yeni kovanlar kurmaya giden arı sürüleri gibi amelenin başı olan Adon Hiram, Kudüs Kralı'nın **Adonai** Allah için inşa ettirmekte olduğu mabedin gece planlarını, gündüz de binayı tezyin ederek (süsleyerek) muazzam heykellerini yapmakla meşguldü.

30 bin dökmeci, 80 bin duvarcı ve taşçı, 70 bin amele malzemeyi taşımak için yardım ederdi. Taburlarla doğramacı ve oduncu, dağlardan asırdide (yüzyıllık) çamları ve Lübnan ormanlarından sedirleri kesmekle uğraşırlardı.

Adon Hiram bu işçi ordusunu hiçbir kargaşalığa meydan vermeden 3300 vekili tarafından inzibatı temin ettiriyordu.

Hâlbuki Adon Hiram kabına sığamayan ruhiyle bu muazzam işe istihfaf ile (küçümseyerek) riyaset (reislik) ediyordu. Dünyanın yedinci harikasını meydana getirmek ona pek hafif bir iş geliyordu. Mabedin inşası ilerledikçe insanlığın zaafı (zayıf yanları) hakkındaki fikirleri gerçekleşiyor ve muasırlarının (çağdaşlarının) kullandıkları vesaitin (araçların) kifayetsizliği (yetersizliği) hakkında dertleniyordu.

İdrakte acul (aceleci) olduğu kadar iradede acul ve haris (hırslı) olan Adon Hiram, muazzam eserler meydana getirmeyi tahayyül ederdi. Beyni bir fırın gibi kaynardı; fevkattabia (doğaüstü) cisimler meydana çıkarır ve bu sanatıyla Musevî prenslerini hayrete düşürür, buna mukabil yapmak mecburiyetinde kaldığı eserlerden dolayı acınırdı.

Mağmum (gamlı) ve esrarengiz bir şahıs idi. (Tyr) **Sur Kralı Hiram** kendisini kullandıktan sonra Hazreti Süleyman'a hediye etmişti.

Adon Hiram nereden geliyordu, nerede doğmuştu, bilen yoktu. Bu kadar muhtelif (çeşitli) pratik ve derin bilgiyi nerede öğrenmişti? Meçhul!..

Irkının, dininin ve içtimai (sosyal) vaziyetinin ne olduğunu bilen yoktu. Bütün bunlar bir esrar perdesiyle örtülü idi ve bu hususta suale muhatap olmaktan hoşlanmazdı.

İnsanlardan hoşlanmaması onu Âdem evlatları içinde yalnız ve yabancı kılmıştı. Cesur ve parlak dehası onu insanların üstüne çıkarıyordu.

Kendisini gizlice süzen kadınlara lakayt, ateşin bakışından kaçınan erkeklere istihfaf (küçümseme) ile bakar ve azametli görünüşü, heybetli endamı ve teşhirkâr (gösterişli) güzelliğinin ilham ettiği korkuya da ehemmiyet vermezdi.

Kalbi sâmitti (suskundu). Sanatkârın faaliyeti dünyayı hamur gibi yoğurmaya kadir ellerini canlandırıyor ve dünyayı taşımaya kudretli omuzlarını eğdiriyordu.

Dostu yoktu, fakat sadık köleleri vardı.

Tek bir arkadaşı vardı, bir çocuk. Vaktiyle Asya sahillerine şehvetengiz ilâhlarını getiren Fenikeli bir aileden yetişen genç bir artist... Solgun yüzlü, müdekkik (dikkatli), sanatkâr, tabiata âşık **Benoni**, çocukluğunu mekteplerde, gençliğini Suriye'nin öteki tarafında, mümbit (verimli) Fırat'ın yalnız çobanlarının pembe pullu yeşil defne ağaçlarının gölgesinde terennüm ettikleri (şarkı söyledikleri) mütevazı suyun kenarında geçirmişti.

Bir gün güneş denize eğilmeye başladığı anda, Benoni balmumundan ihtimamla bir inek kalıbı yapar ve hayvanın adalelerindeki elastiki harekâtı tam olarak vermeye çalışırken, Adon Hiram gelip, bitmek üzere olan heykeli tetkik ile kaşlarını çattı.

"Elem verici mesai" diye seslendi, *"Sabır, zevk, oyuncak... Deha yok, irade yok, her şey dejenere oldu. İnfirat (yalnızlaşma), ihtilâf (çekişme), mübayenet (uyumsuzluk), itaatsizlik, sinirli ırkınızın infisahının (geçersizleşmesinin) ebedi âleti, sizin zavallı, fakir ibda hasletinizi (yaratma huyunuzu) felce uğratıyor. Amelelerim nerede? Dökümcülerim, ateşçilerim, demircilerim, dağılmışlar! Soğuyan bu fırınlar bu saatte durmadan körüklenen alevleriyle inleyecek, dünya ellerimle yoğurduğum modellerle dolacaktı. Binlerce kol fırınlarda çalışacaktı. Hâlbuki ikimiz baş başayız"*

Benoni, tatlılıkla cevap verdi:

— Üstadım, bu kaba insanlarda seni yaşatan, tutan deha ateşi yoktur. İstirahate muhtaçtırlar. Bizi cezbeden sanatın, hafızalarında yeri yoktur. Bir günlük izinlidirler. ***Pek Hâkim Süleyman****'ın emriyle tatil yaptılar. Kudüs bayram yapıyor.*

— Bayramdan bana ne... İstirahat... Ben o tadı hiç tatmadım. Beni yıkan boş oturmaktır. Yaptığımız nedir? Bir mabet, gurur ve sefahat için bir saray, bir kıvılcımın kül edebileceği mücevherler. Buna ebediyet için ibda diyorlar. Bir gün haris fikirler ve menfaatler uğrunda galip çapulcu alayları, bu tembel millete karşı birleşerek hücum edecekler ve birkaç saat içinde bu zayıf binayı yıkacaklar ve ancak bütün bunlardan bir hatıra kalacaktır. Heykellerimiz, yaz gelince Lübnan dağlarındaki karlar gibi, meş'alelerin ziyalarında (ışıklarında) eriyecek ve bu ıssız tepeleri gezerken "Bu İsrail kavmi âciz ve fakir bir milletti." diyecekler.

— Fakat üstadım böyle harikulade bir saray en büyük, en zengin, en sağlam bir mabet...

— Tefahür (övünme), gurur. Bilir misin vaktiyle ***Henoch*** ***(=>Enoş=>İdris)*** *evlâtları ne yapmışlardı? İsmi olmayan bir eser... Halik (yaratıcı) bundan ürktü ve bunu yıkarken dünya titredi, sarsıldı. Dağılan harç ve malzemeden* ***Babil*** *şehri inşa edildi. Kale duvarları o kadar genişti ki, on araba yan yana geçebilir güzel bir belde... Abidenin ne olduğunu bilir misin, Ehramları (Piramitleri) biliyor musun? Bunlar dünyayı çerçeveleyen Kaf Dağları'nın uçuruma yuvarlanacağı güne kadar dayanacaktır. Bunları insan evlâtları yapmadı.*

— Fakat derler ki...

— Yalan. ***Tufan*** *tepelerinde izini bırakmıştır. Dinle, iki mil uzakta Cedron'u (Kudüs'e yakın bir vadi) takip ederken dört köşe 600 kadem boyunda bir kaya bloku vardır. Bana demir ve çekiçle mücehhez (donatılmış) 100.000 işçi versinler, bu kayalara tebessüm eden (gülümseyen) ve gökyüzüne bakan bir* ***Sfenks*** *kafası yapayım. Buna abide denir. Yüz bin sene sonra insan evlâtları buna bakarak burada büyük bir millet, geçişinin izini bırakmıştır diyecektir.*

Benoni titreyerek, *"Allahım, bu isyankâr dâhi hangi kavimden gelmiştir?"* diye söylendi.

— Dağ dedikleri bu tepecikler bana merhamet hissi veriyor. Hiç olmazsa köşelerine muazzam resimler hakkederek (kazıyarak) kademe kademe saflandırsalar, bir işe yararlardı. Temellerine bir ruhban alayını alabilecek genişlikte bir mağara kazar oraya "masa" dedikleri taş parçacıkları, melek resimleri ve mukaddes (kutsal) sandukalarını koyarlar, Kudüs'ün de bir mabedi olurdu. Fakat Tanrıyı, Memfisli bir sarraf gibi, ziynetli (süslü) bir mabede koyacağız.

— Düşüncelerin daima imkânsız şeylerdir.

— Biz geç doğduk, dünya ihtiyarladı, ihtiyarlık dermansızlıktır. Haklısın, inhitat (çökme) ve sükût. Sen tabiatı isteksiz kopya ediyorsun. Yün ören ev kadını gibi çalışıyorsun. Bunalmış zekân sıra ile bir aslanın, ineğin, atın, kaplanın kölesi oluyor ve say-ü-gayretinin (çalışma ve çabanın) hedefi bu hayvanların dişlerini taklit etmektir. Belki bunlar verdiğin şekillerde canlılığı temsil ediyor. Çocuk! Sanat bu değildir, ibda etmek, yaratmaktır. Kornişlerin kenarına yaptığın tezyinatla (süslemeyle) yerdeki yeşilliği mi resmediyorsun? Hayır, hayalinin kaprislerine uyarak fantezi ve garabete dalıyorsun. O halde! Neden hâlâ mevcut insan ve hayvanları tersim ediyorsun (resimliyorsun)? Neden tanınmamış, bilinmeyen mahlûkların heykellerini, resimlerini muhayyilende (zihninde) yaratarak meydana getirmiyorsun? Öyle şeyler meydana getir ki, bunlar hürmeti, neşeyi, hayreti, korkuyu uyandırsın. Eski Mısırlıları hatırla, cüretkâr ve saf Asurî sanatkârları düşün. Granitlerin gövdesinden birçok ucubeler, Sfenksler koparmadılar mı?

Asırdan asıra bu dehşetli sembolleri gördükçe cüretkâr dehaların gelmiş olduğunu tekrar edecekler. Bunlar şekli düşünmediler. Alay ederlerdi, ibdalarından aldıkları kuvvetle her şeyin kadir-i mutlakına (sınırsız güçlüsüne) seslenirlerdi; bu granitten mevcudatı (var olanları) anlamadığın için canlandırmağa cesaret edemiyorsun, fakat tabiat sizi esir etti; madde ufkunuzu tahdit etti (sınırladı). Dejenere olmuş dehânız şeklin bayağılığına daldı; sanat kayboldu.

Benoni, *"İnsanlığın anlayamadığı bu Adon Hiram'ın ruhu nereden geliyor?"* diye mırıldanıyordu.

Adon Hiram geniş alnının üzerinden elini geçirerek siyah kıvırcık saçlarını sıvazladı: "*Hazreti Süleyman'ın anlayabileceği oyuncaklara gelelim"* dedi, "*İşte bronzdan 48* ***öküz****, şekilleri pek fena değil. Bir o kadar* ***aslan****,* ***kuş*** *ve* ***melek****... Bunlar tabiattan biraz daha mânâlı (anlamlı). Bunları on kadem boyunda ve yekpare bir tunç tabakasına tahsis edeceğim. Derinliği beş kadem olacak ve otuz kadem uzunluğunda zengin bir kordonla çerçeveleyeceğim, fakat tamamlanacak modellerim var. Hamur hazırdır. Günün hararetinden çatlamasından endişeliyim. İşte dostum amele bayram yapıyor. Bayram diyorsun, ne bayramı ve hangi şerefe?"*

***

Yarım saatten beri konuşmakta olan nakkal sustu, kahveyi dolduran halk şerbet, kahve vesaire istemeye fırsat buldu.

Anlatılan hikâye hakkında muhavereler (karşılıklı görüşmeler) başladı. Mihmandarlığımı yapan dostum, bunun Süleymanname'den alındığını zannettiğini söyledi.

Bu sırada, birisi halk arasında bir keşkül dolaştırarak para topladı ve efendisine getirdi.

Saba Melikesi Belkıs

İbrahim Peygamber ile **Ketura'**nın ahfadından (torunlarından) Saba, bugün Yemen dediğimiz mesut ülkeye vaktiyle gelerek yerleşmişti. Evvelâ kendi ismini taşıyan bir şehir kurmuştu. Bugün buna Mağrip deniliyor.

Saba'nın **Îarab** isminde bir kardeşi vardı; o da bugünkü Arabistan çöllerinde çadırlarını gezdirip durmuştu. Bu ülkede şimdi Saba, Jochtan [*] ile Arap ve İsrail kavminin babası, **Sam**'ın küçük torunu, **Heber**'in doğrudan doğruya varisi **Belkıs** saltanat sürmekte idi.

[*] Burada ya çeviride ya da dizgide bir yanlışlık var. Jonathan olsa gerek. O durumda Kral Süleyman'ın babası Davut'un yakın dostu, Kral Saul'un oğlu demektir. Buradaki anlatıma uygun düşer.

Adon Hiram sabırsızlandı:

*— Bir Mısır kitabı gibi başladın ve **Yakub Peygamber**'in ırkını esaretten kurtaran **Musa Peygamber** gibi yeknesak, sıkıcı ve ahenksiz devam ediyorsun. Faal (etkin) insanların yerini lâfazanlar (gevezeler) aldı.*

Benoni cevap verdi:

*— Mukaddes şairlerden sonra vecizeler, darbımeseller (atasözleri) söyleyenlerin geldikleri gibi… Hulâsa Üstadım, Saba Melikesi, Yemen Prensesi ilâhî Belkıs bugün **Hâkim Süleyman Peygamber**'i ziyarete geliyor. İşçilerimiz Kralın arkasında kendisini karşılamağa koştu. Etraf insanlarla doludur ve atölyeler boşaldı. Ben de gittim, alayı gördüm ve yanına geldim.*

— Efendi geliyor, deyin hemen ayaklarına kapanırlar. Tembellik, uşaklık, kölelik…

— Daha ziyade merak, tecessüs Kraliçenin maiyetinde gelen askerler göktekiyıldızlardanfazla. Bunların ardından altın ve ipekle süslenmiş mahfelli (kulübe taşıyan) altmış beyaz fil geliyor. Arkasından Prensesin hediyelerini taşıyan ve derileri güneşten altın rengini almış bin "sabeen"in **[*]** *idare ettiği develer geliyor. Arkalarında da bakır renkli Habeş ordusu ve atları, arabaları kullanan abanoz gibi simsiyah Habeşliler... Nafile yere konuşuyorum, dinlemiyorsunuz ki...*

[*] Sabeeen: Çeviride, herhalde Türkçedeki tam karşılığı bulunamadığı için olduğu gibi alınmış bir sözcük… "Başkalarına iyimserlik aşılayan" gibi bir anlama geliyor.

Adon Hiram, *"Saba Melikesi dejenere bir ırktan, fakat saf ve karışmamış bir kan. Buraya niye geliyor?"* diye mırıldandı.

— Üstat, söyledim ya, büyük bir kralı görmeğe, dört tarafa şöhret salan zekâ ve hâkimliğini tecrübeye, belki de küçük düşürmeğe... Hatta nesline lâyık evlât yetiştirmek için Süleyman ile evlenmeği bile kuruyormuş.

Adon Hiram, *"Cinnet, cinnet!"* diye, hırsla bağırdı. *"Süleyman'ın damarlarında köle kanı, âdi kan dolu. Hiç aslan yavrusu âdi köpekle eşleşir mi? Asırlardan beri bu millet yabancı kadınlarla birleşmiş ve bu karışma ecdatlarından kalan kuvvet ve cesareti söndürmüştür. Bu muslih (iyileştiren) Süleyman da kimdir, sanki? İhtiyar Davut'la harp esiri bir kızın çocuğu... Davut da Moab'dan (Ürdün güneyindeki eski bir krallık) Fırat sahillerinde bir bağcının ocağına düşen bir kadından dünyaya gelmiştir. Bu büyük millete hayranlık gösteriyorsun, hâlbuki bu kavmin harpçiliği sönmüş, gölgesi kalmıştır. Sulh onları sinirlendirdi. Lüks ve şehvet onlarda altını, demire tercih ettirdi; şehvete dalmış Kralın hilekâr vezirleri ise ticarete ve tefeciliğe yararlar... Hayret! Belkıs, enbiyanın hafidi (nebîlerin torunu); bu kadar küçüklüğe mi düşecek? Demek Belkıs geliyor, öyle mi Benoni?*

— Güneş olmadan bu akşam yabancı bir şehre girmeği reddetti. Cedron kenarına çadırlarını kurdurdu ve muazzam bir alayla karşılamaya giden Süleyman'ın ısrarlarına rağmen geceyi açıkta geçirmeğe karar verdi.

— İhtiyatkârlığı ile var olsun. Genç değil mi?

— Genç bile denemez. Güzelliği göz kamaştırır. Onu güneşin doğup da yakmağa başladığı zaman nasıl insan göz kapaklarını kapamak zorunda kalırsa, ben de öyle yaptım. Onu görünce hepimiz yere kapandık. Kalktığım zaman kalbimde onun hayalini götürüyordum. Adon Hiram, akşam oldu, hava karardı. Yarın amele yevmiyelerini almağa gelecektir.

Adon Hiram, atölyelerin kapılarına nöbetçiler koydu. Muazzam kasalarını açtı ve birer birer amele Adon Hiram'ın kulağına esrarlı bir kelime söyleyerek istihkaklarını (hakedişlerini) aldılar. O kadar çoktular ki, ancak bu esrarlı kelimeyle derecelerine göre haklarını tayin etmek kabildi (mümkündü). Ustaların, refiklerin (kalfaların) ve çırakların paraları ayrı ayrı idi. Herkese yevmiyeleri verildi.

Meş'alelerin ziyası (ışığı) altında bu merasim bittikten sonra yalnız kalmayı ve çalışmayı isteyen Adon Hiram, Benoni'ye izin verdi ve meş'alesini söndürdükten sonra yer altındaki ocaklarının bulunduğu karanlıklara daldı.

Gün doğup da güneşin ilk ziyaları yeryüzünü aydınlatınca, Saba Melikesi Belkıs, şark (doğu) kapısından Kudüs'e girdi. Maiyetinin (yanındakilerin) yaptığı gürültüden İsrail halkı kapılarına çıkmışlar ve amele, alayı gürültülü alkışlarla takip ediyordu.

Abanoz renkli Habeşlilerin çektikleri bu kadar at, fil, deve hiçbir zaman görülmüş değildi. Büyük Süleyman uzun süren teşrifat (kabul sırası) dolayısıyla giyinmesini bitirmemişti ki, Belkıs, sarayın methaline (girişine) ayak basmış ve içeriye girmeden Galile dağları (Kudüs'ün kuzeydoğusunda bir bölge) üzerinde yükselen güneşi selâmlamıştı.

Kale biçiminde külâhlar giyen ve ellerinde altın yaldızlı asalar tutan teşrifatçıların karşıladıkları Belkıs, yüksek bir altın taht üzerinde oturan Süleyman ile bütün saray erkânının da hazır bulunduğu salona götürüldü. Süleyman hemen tahtından inerek ağır adımlarla haşmetli misafirini karşılamağa şitap etti (yöneldi).

İki hükümdar şanlarına lâyık bir hürmetle birbirlerini selâmladılar. Sonra yan yana oturdular. Bu esnada Saba Melikesi'nin hediyelerini taşıyan köleler geçmeğe başladı. Altın, Darveyi Çin (?), Yemen'in meşhur ve kıymetli baharatı, fildişleri, mücevherat ve ıtriyat (parfüm) keseleri, bundan başka krala 120 talent (≈ 120 x 33 kg) ince altın takdim edildi.

Süleyman Peygamber, yaşının devrim noktasında idi. Buna rağmen sürdüğü rahat ve mesut hayat, yüzünde derin ihtirasların acı izlerini bırakmamıştı. Islak dudakları, zeki gözleri ve fildişi kaleye benzeyen burnu, (Serapis'inki gibi) sakin alnı, ondaki hürmetle huzuru ifadeliyordu. Hazreti Süleyman altın heykele benzerdi.

Tacı ve elbisesi altındandı. Sur (Tyr) Kralı Hiram'ın hediye ettiği harmanisinin kadifesi altın ipliklerle dokunmuştu. Kemeri altın, kılıcının kabzası altındı. Altın ayakkabıları ile sırma işlemeli bir halı üzerine basıyordu. Tahtı altın yaldızlı sedir ağacındandı. Yanında yer alan beyaz Saba Melikesi, ince ve şeffaf bürümcük ve tül elbisesi ile nergis ve fulya tarlasında kaybolmuş zambağa benziyordu.

Saba Melikesi, *"Hâkim, Krallar Hâkemi, aşkı terennüm eden ve nice şairlerin yaratıcısı namağlup Süleyman'ın şaşaasını yükselten zarif tevazuudur"*, dedi.

Sevincinden kızaran Süleyman, *"Nasıl güzel kraliçemiz bu küçük şeylere nazar atfetmeğe tenezzül ettiniz?"* diye cevap verdi. Süleyman bu sözlerden gururlanarak altın bebeklerle süslü göğsünü kabarttı ve eliyle altın kurdelelerle örülmüş siyah sakalını okşadı.

Belkıs tekrar etti:

— Siz büyük bir şairsiniz; bundan dolayı da ahlâkiyat hususundaki yanlışlarınızı tebessümle mazur görüyorlar.

Beklemediği bu netice, Süleyman'ın, haşmetli yüzünü ekşitmesine sebep olduğu gibi yakınında bulunan nedimleri arasında da bir hareket uyandırdı.

Belkıs'ın bu cümlesinden bütün saray erkânı bozulmuştu. Yalnız, huzurda bulunanlardan, hükümdarının ve misafirinin ağzından çıkan her kelimeyi takdirle karşılayan sağır başkomutan **Banais**, bu ezici sükût içinde *"İlâhî, harikulade!"* diye bağırdı.

Süleyman dudaklarını ısırarak, *"aptal"*, diye söylendi. Hükümdarının konuştuğunu gören Banais, *"Tarihî bir söz!"* diye bağırdı.

Seba Melikesi bir kahkaha attı; sonra salonda esen soğuk havayı gidermek için herkesi hayrette bırakan bir hazır cevaplılıkla Süleyman'a üç bilmece takdim etti.

Süleyman'ın zekâsı ve bu gibi bilmece ve muammaları çözmekteki mahareti bütün cihanda bilinirdi. O tarihlerde her sarayda bu gibi bilmece ve muammalarla vakit geçirmek moda idi. Devlet işlerinde bile bunların yeri vardı. Bir prensin veya kralın hâkimliği bunlarla ölçülürdü. Süleyman'ı imtihan için Belkıs 260 fersah yol kat etmişti.

***

Nakkal sustu; ince, uzun parmakları ile yüzünü sıvazladı. Dinleyicilerine, gülümseyerek, *"Vakit geç oldu. Bu bilmeceleri, en ufak bir tereddüt bile göstermeksizin halleden Süleyman'ın Belkıs ile menkıbelerini gelecek sefere anlatırım."* dedi ve ayağa kalktı.

Hüthüt Kuşu

Geçen sefer de söylediğim gibi, Süleyman, Belkıs'ın takdim ettiği bilmeceleri kolaylıkla halletmişti. Zira başrahibinden bu bilmecelerin mânâsını altın pahasına öğrenmişti.

Belkıs *"Aklü zekâ, lisanınızdan sâdır (görünür) olmuştur."* diye Süleyman'ı alkışladı.

Süleyman cevap verdi:

— Benim için birçokları böyle düşünür…

— Bununla beraber Gerçek Hükümdar; hâkimlik, ağacını çok işlemek tehlikesinden arî(boş) değilim. İnsan böyle iltifatlara, metihlere alışır. Kendini beğendirmek ve halkın itimadını kazanmak için biraz maddîleşir.

— Acaba eserlerimizde böyle bir şey gördünüz mü?

— Asaletmaab, eserlerinizi büyük bir dikkatle okudum. Bilgimin noksanlığına hamletmenizi istirham (rica) ederim, bazı müphemiyetler (belirsizlikler), yanlış muhakemeler (yorumlar), mantık düşüklüğü, tezatlar (çelişkiler) olduğuna hükmettim ve tenevvür etmek (aydınlanmak) gayesiyle bu uzun yolculuğa katlandım.

— Böyle tehlikeli bir rakibe karşı tezlerimizi müdafaa etmeğe çalışacağız.

Süleyman Mello'daki (Kudüs'ün bir yöresi) köşkünün bahçesinde Belkıs'la beraber baş başa gezmeği bu ciddî işlere tercih ederdi, fakat ne çare?

Saray erkânı ve huzurda bulunanlar böylesine bir sahneyi seyretmek için bütün dikkatlerini iki hükümdara atfetmiş, neticeyi merak ve tecessüsle bekliyorlardı. Süleyman endişeli idi. Tebaasının önünde lahutiliğini (ilahî duruşunu) kaybetmekten ürküyordu. Sadık (Süleyman'ın başrahibi) endişeli görünüyor, Ahilas da Silo (Şilolu Ahiyah) soğuk ter döküyor ve Banois nişanları ile oynayarak aptal gülüşlerle hükümdarın yakınlarını şimdiden müşkül ve gülünç vaziyete sokuyordu.

Buna mukabil Belkıs'ın maiyeti bir sfenks gibi suskun idiler. Üstelik Saba Melikesi'nin ilâhî güzelliği, etrafı da tarayan şehvetli siyah gözlerinin bakışı, hükmetmeğe alışmış tavrı, Süleyman'ı şaşırtıyordu. İçinden galip gelmiş olmayı istiyordu fakat kalben mağlûp olmuştu bile. Taze erimiş bronz gibi saf, parlak ve ateşli yüzü üzerinde oynaşan siyah, beyaz, esrarengiz, tatlı, sakin ve nefis gözler onu heyecanlandırıyordu.

Yanında İsis ilâhesinin (Antik Mısır'ın tanrısal ana kraliçesi) esrarengiz ve ideal yüzünün canlandığını görüyordu.

İsrail kitaplarında yazılı felsefî, ilmî münakaşa (tartışma) ve musahabeler (görüşmeler) bütün kudret ve kuvvetiyle başladı.

— Dostunuz için cevap verdiğiniz zaman, tuzağa düştünüz. Başkası için bağlananın elbisesini çıkarmayız dediğiniz zaman hodbinliği ve taş yürekliliği tavsiye etmiyor musunuz? Başka bir vecizede de zenginliği ve altının kudretini sena (övgü) etmiyor musunuz?

— Fakat başka yerde fakirliği tekrar ediyorum,

— Tezat. L'eclesiaste **(*)** *insanı çalışmağa teşvik eder. Tembelliği hakir görür. Biraz ileride ise "İnsan bu çalışmadan ne menfaat görecek, oturup da yiyip içse daha iyi değil mi? "diyor. Vecizelerinizde sefahati (eğlenceyi) takbih ediyor (kınıyor). Eclesiast'a sena ediyorsunuz (överek anıyorsunuz).*

[*] Çeviride Fransızcadaki "Eclesiaste" sözcüğü olduğu gibi kullanılmış. Bu, Eski Ahit'teki kitaplardan biridir. Türkçesinde **"Vaiz"** olarak geçer. Hz. Süleyman tarafından yazılmış olduğu söylenir. İnsan ömrünün ne kadar kısa ve çelişkilerle dolu olduğunu, nedeni belirsiz haksızlık ve umutsuzluğu, sonuç olarak da yaşamın "boş" olduğunu anlatır.

— Galiba alay ediyorsunuz.

— Hayır, yazılarınızı tekrar ediyorum. "İçmek ve zevk etmenin evlâ (daha iyi) olduğunu fark ettim. İnsanlar da hayvanlar gibi ölüyor, akıbetleri aynıdır." diyorsunuz. İşte sizin ahlâkî felsefeniz...

— Bunlar haricî birer şekildir. Fakat doktrinimin esası...

— Onu da söyleyeyim. Bunu sizden evvel başkaları da bulmuştu; "Yaşadığınız her gün. kadınlarla zevk ederek müteteneffiz (enerjili) olunuz. Size düşen vazife budur..." Ve bunu çok tekrar ediyorsunuz. Bundan milletinizi maddîleştirerek daha iyi hükmedebilmek için köleleştirmek istediğinizi anlıyorum.

Süleyman'ın kendini müdafaa edecek (savunacak) cevapları vardı, fakat bu cevapları milletin önünde vermek istediğinden tahtında sabırsızlandı.

Belkıs tatlı bir bakışla devam etti:

— Cinsinize karşı zalimsiniz; sizin gibi ağır başlı bir hükümdarı hangi kadın sevmeğe cesaret edebilir?

Belkıs sözlerine devam etti:

— Diyorsunuz ki, "Zekâmın derinliğini takdir edecekler, beni görünce en kudretlisi bile takdir edecektir ve prenslerin hayranlıkları yüzlerinden anlaşılacaktır. Susunca bana dikkatle bakacaklar, konuştuğum zaman elleriyle ağızlarını kapayacaklardır." Büyük ve asil hükümdar, bu yazdıklarınızın hepsini ben duydum. Bekliyorum, konuşun ve emin olun ki ellerimle ağzımı kapayacağım.

Süleyman bir ah çekerek, *"Melike, sizin yanınızda hükmün ne kıymeti kalır. Sizi dinleyesiden beri Eclesiaste tek bir fikrini bile müdafaaya kadir (yetenekli) değildir. Tefahür (övünme), gurur hepsi boş"* dedi.

Herkes hükümdarın cevabını takdir etti. Melike ise kendi kendine söyleniyordu: *"Malûmatfuruş (bilgi sahibi olmadan bilgi satan), ukalâ, kendi daha dinç, mültefit (güler yüz gösteren), sevimli... Muharrirlik (yazarlık) sevdasından vazgeçebilse..."*

Süleyman ise cevap vermeği geçiştirdikten sonra mevzuu şahsından uzaklaştırmak için bahsi değiştirerek Melike'ye yanında bulunan ve şimdiye kadar hiç görmediği kuşun ne olduğunu sordu. Allar giymiş altı zenci tarafından muhafaza edilen ve birinin avucunda duran bu kuş Melike'den hiç ayrılmaz ve Melike de onu gözleriyle takip ederdi. Belkıs konuştu:

*—Biz buna **Hüthüt** (Çavuş kuşu) ismini veririz. Bunu ecdadını (atalarını) bilmediğimiz ülkelerden Malezyalılar getirmişler. Hava sakinlerine ve ervahına (ruhlarına) haber yollamak için işe yarayan bir hayvandır.*

Süleyman anlamadığı hâlde anlamış gibi görünerek kuşla oynamak ve tutmak istiyordu. Fakat kuş kaçmamakla beraber kendini tutturmuyordu.

*— Hüthüt şairdir, bu sebeple sempatimize lâyıktır. Ancak o da benim gibi biraz ciddîdir. Bazen de ahlâkîyata ehemmiyet verir. Düşünün ki sizin Sulamith'e **[*]** olan iptilânızdan şüphe etmiştir.*

[*] Sulamith: İbranî kökenli, Firavun'un kızı olduğu, Hz. Süleyman'ın adına şarkılar yazdığı söylenen bir kadın.

— Hayret, ne ilâhî bir kuş.

— Bir gün yaldızlı bir böcek çiğnerken bana dedi ki, "Hakikaten şu ilâhî neşide çok şefkatlidir. Fakat Firavun'un kızına bu kadar hazin şiirler ithaf edeceğine onu neden uzakta, Davud'un memleketinde, gençliğini yalnız şiir okumağa hasrediyor?" Doğrusu şiirler de harikuladedir.

— Bana hazin şeyler hatırlatıyorsunuz. Bu kız İsis (Antik Mısır tanrıçası) mezhebindendir. Onu bu mukaddes (kutsal) şehre almak ecdadımın Allahına yaptırmakta olduğu bir mabedin civarına getirmek bir cinayet olmaz mı idi?

— Bu nazik bir mesele. Hüthüt'ü mazur görün. Kuşlar bazen böyle münasebetsiz olurlar. Hem benimki biraz da edebiyattan anlar gibidir.

— İşin aslını bilmek isterdim.

— Hiç Haşmetmaab, haksız dedikodular, Hüthüt maşukanızın (sevgilinizin) güzelliğini Firavunun zafer arabasına koşulu atlara, ismini zeytinyağına, saçlarını keçi sürüsüne benzetmenize kızıyor.

Süleyman cesaretini kaybetmişçesine kollarını altın yaldızlı tahtın kenarına dayadı; cevap verdi:

— Alaycılığınıza hizmet eden kuşunuza cevap vereceğim. Şark'ta bu gibi temsillere cevaz (izin) vardır. Milletim şiirlerimden hoşlanıyor ve zengin mecazları tercih ediyor.

— Kralların böyle mecazî ıstılah (terim) kullanması milleti için çok tehlikelidir. Bu cüretkârane tarifler, tenkitten ziyade taklit edilecek olursa on binlerce sene şairlerinizin inşat zevkini izale eder (giderir). Sizi misal olarak, Sulamite saçlarınızı palmiye dallarına, dudaklarınızı zambağa, boynunuzu sedir ağacına, bacaklarınızı mermer sütunlara, yanaklarınızı küçük gülbahçelerine benzetiyor. Böylece Süleyman palmiyelerin gölgelediği bir nebatat (botanik) bahçesini andırıyor.

Süleyman acı acı güldü. İmkân bulsa, inatla kalbinin üzerini gagalayan kuşun boğazını sıkacaktı.

— Hüthüt şiir membaının (kaynağının) kalb olduğunu anlatmak istiyor.

— Sizi temaşa ettiğim andan itibaren onu fazlası ile hissediyorum. Acaba Melike hazretleri Kudüs'ü, bilhassa Yehova'ya yaptırdığım Sion Dağı üzerindeki mabedi gezdirmek şerefini bana bahşederler mi?

— Bu harikalar dünyaca hayret uyandırdı. Bunları temaşa edebilmek (seyredebilmek) için hasret çekiyorum.

Alay hareket etti. Önde kırk iki santur (tokmakla çalınan bir telli çalgı) gök gürültüsünü andıran sesler çıkarıyordu; arkasında **Asaf** (Süleyman'ın bir veziri) ve **İdt İhm (?)** tarafından idare edilen beyaz elbiseli çalgıcılar geliyordu. 56 zil, 28 flüt, bir o kadar kanun ve gitar ve **Gedeon** (bir askerî lider) tarafından Jericho kalesinin altında çaldırdığı ve moda olan trompet… Daha sonra üç sıra üzerinde ve arka arkaya yürüyen ve ellerindeki Yemen ıtriyatı dolu buhurdanları sallayarak çömezler geliyordu.

Süleyman'la Belkıs 70 esir Filistinli tarafından taşınan muazzam bir tahtırevan içine yaslanmışlardı.

Şehir, Hz. Süleyman'ın çizdiği resim üzerine kurulmuştu, sokakları düz ve birbirine muvazi (paralel) idi; evler hep dört köşe ve birbirinin benzeriydi; bu haliyle şehir bir arı kovanına benziyordu.

Melike dedi ki,

— Geniş ve güzel sokaklarda, rüzgârı tutacak hiçbir engel olmadığından gelip geçen, saman çöpü gibi uçacak; sıcaklar basınca da halk kavrulacak. Hâlbuki bizde, Mağrip 'te sokaklar dardır, karşıdan karşıya evler arasına çarşaflar gerilir ve sokaklarımız güneşin kızgın sıcaklığından korur.

Hazreti Süleyman cevap verdi:

— Anlattığınız şekil; simetri kaidelerine uymaz! Ve ilâve etti: İşte saray avlusuna geldik. Bu saray 13 yılda tamamlandı.

Melike sarayı pek beğendi. Hint usulünde, dört köşe sütunlarıyla, heykelleriyle pek muhteşemdi.

Aralarında şöyle konuşuyorlardı:

— Bunların hepsi benim eserimdir. Yapılacak işleri ameleye ben tarif ederim.

— Planları çizen, yani arzularınızı yerine getiren kimdir?

*— **Hiram** adında yarı vahşi bir adam. Dostum Sur Kralı gönderdi.*

— Kendisini görüp başarısını tebrik etmek mümkün değil mi?

— O, insanlardan kaçar ve met olunmaktan (övülmekten) hoşlanmaz. Durun bakalım, bir de Mabedi görelim. Asıl o zaman hayretlere düşeceksiniz. Bütün bunlar benim buluşlarımdır. Hiram'ın görüşleri benim hayallerimin yanında pek sönük kalır. Mabedin inşası beş yıldır devam ediyor, iki sene sonra tamamlanacaktır.

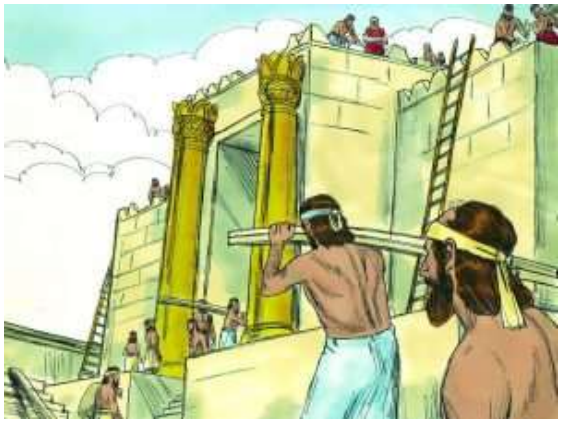

— Demek ki kendi sarayınızın inşası 13 yıl sürdüğü hâlde Allahınıza yaptırmakta olduğunuz büyük bir mabet 7 senede bitebilecek.

— İşin değeri zamanla mukayyet (sınırlı) değildir.

Melike sarayı ne kadar beğeniyor ve met ediyorsa, mabedin yapısını o derecede tenkit ediyor, eksikli buluyordu. Konuşmaya devam ettiler:

— Mimarı serbest bırakmadığınız anlaşılıyor. Çok kereste kullanılmış olmasına rağmen, göze bir sağlamlık hissi vermiyor.

— Maksadım iç manzaranın ihtişamıyla dış yapı stilini ayırmaktı.

— Bu güzel heykeller, bu güzel hayvan resimleri kimin eseri?

— Hiram heykeltıraşlıkta da üstattır.

— Bu işte de deha sahibi olduğu belli. Fakat şu melek heykelleri hem çok yaldızlı, hem de salonun hacmine göre çok büyük, değil mi?

— Ben, böyle olmasını istedim. Her biri 620 talente mal oluyor. Görüyorsunuz ya, sade melek heykelleri değil, burada her şey altındandır. Duvar kaplamaları, tavan kenarları, masalar, şamdanlar, vazolar, her şey altından. Döşemeler de altın yaldızla süslenecek.

— Allahın uğrunda ne sarf etseniz yerindedir.

— Mabedin çatısı bitmemiştir. Tahtımın tam karşısına gelecek olan Autel'in (sunak) temelleri atıldı. Tahtım fildişindendir. İki aslan ayak vazifesi görüyor; bunların ayakucunda da 12 aslan yavrusu var. Bu tahta ilk defa oturmak şerefini bahşediniz! Oradan inşaatın umumî manzarasını daha iyi teftiş edebilirsiniz. Fakat üstü henüz kapanmadığından güneş sizi rahatsız edecektir.

Bu sırada Melike, yanından asla ayırmadığı ve pek çok sevdiği Hüthüt'ü koluna aldı. Süleyman, Melike'ye hoş görünmek için kuşu okşamak istedi, fakat kuş müsaade etmedi.

Melike, kuşun kulağına bir şeyler fısıldadı ve kuş bir ok gibi fırlayarak havalandı, uçtu, gitti.

***

Süleyman'la Belkıs konuşarak ziyaretlerine devam ediyorlardı. Bir aralık Melike dedi ki,

— Sadece altına kıymet vermek ve Rabbin mabedinde başka madenlere bir hizmet vermemek doğru mu? Altından daha kıymetli maden yok mu? Sizden bir şey rica edeceğim: Planınızda benim de küçük bir değişiklik yapmama müsaade eder misiniz?

Birden hava karardı, ufuklara noktalar halinde beliren siyahlıklar gittikçe etrafı kapladı ve başları üzerine yaklaştı. Bu bulut, milyonlarca kuş sürüsüydü. Halka halka inmeğe, sarayı ve mabedi yeşil buketler halinde kuşatmağa başladılar. Hepsi de Hüthüt'ün idaresi altındaydı. Mabet ve saray, kuş kanatlarıyla gölgelendi. Ve her biri kuş cıvıltısıyla doldu. Dekor pek muhteşem ve pek şairane idi. Süleyman pek hoşlandı ve hayretini izhardan (göstermekten) çekinmedi.

Melike, *"Eğer bu fanteziyi beğendinizse, her zaman emrinize amade tutabilirim; parmağımdaki şu yüzüğün taşını ne zaman güneşe tutarsanız, bu canlı dekor hizmetinize koşacaktır. Vakıa bu yüzüğü size takdim ettiğimden dolayı sütninem* ***Sarahil*** *beni tekdir edecektir (azarlayacaktır) ama zararı yok."* dedi ve yüzüğü **Süleyman**'ın parmağına geçirdi.

Hazreti Süleyman diz çökerek, *"Melikem, siz sadece insanlara, krallara değil, bütün tabiata hükmetmeğe lâyıksınız. Lütfedip tahtımı kabul buyurun. Ben de sizin en muti (itaatkâr) bir bendeniz olacağım"* dedi.

Melike teşekkür etmekle beraber, *"Bu işleri sonra düşünürüz; şimdi ziyaretimize devam edelim!''* mukabelesinde bulundu.

Ziyareti sırasında, yerinden sökülerek bir tarafa atılıvermiş olan bir asma kütüğünü gören Melike, neşesiz ve düşünceli bir tavır aldı, gaiplere sesleniyormuşçasına *"Cehalet, gaflet, gurur!"* diye bağırdı ve Süleyman'a hitap ederek, *"Irkının babası Nuh'un diktiği bu asmayı neye söktürdün; ecdadına niçin hürmetsizlik gösterdin?"* diye sordu.

Süleyman fena halde bozulmuştu, *"Melikem,* dedi, *altın melek heykelleriyle süslü zeytin ağacından yapılan mihrabın konulacağı yere rastladığı için söküldü. Fakat siz bunun Nuh tarafından dikildiğini nereden bilirsiniz?"*

— Senin hürmet etmediğin ve söküp attığın bu kütük senin neslinden gelecek olan son prense işkence etmek vasıtası olarak kullanılacak.

— Öyle ise, bu kütük parçalansın, yakılsın, külleri savrulsun!

— Hayır, hayır... Allah'ın yazdığı bozulmaz. Zira o işkence gelecekteki hanedanının zaferini sağlayacaktır. Mukadderat (yazgı) önünde diz çök!

***

Bu sırada, Melikenin kendisiyle görüşmek arzusu izhar etmesi (belirtmesi) üzerine arattırılan **Hiram** bulunmuş ve huzura getirilmişti.

Hiram'ın asil tavırları, ne riyaya (yalana), ne laubaliliğe kaçmayan edası Melike'nin hürmetini celbediyordu (çekiyordu), muttasıl (birbiri ardınca) sualler soruyor, planları, eserleri, seyahatleri, memleketi ve ailesi hakkında geniş malûmat alıyordu. En nihayet şunu sordu:

— Burada ibda ettiğiniz (yarattığınız) eserlerin sırlarını, herhâlde dolaştığınız çöllerde öğrenmediniz; ustanız kimdir?

— İnsanın fikri çöllerde ve tenhalıkta inkişaf eder (gelişir). İlk ustam "inziva" idi. Gözlerimi hep mazinin (geçmişin) hâtıralarına çeviriyor, yaşayan insanlardan kaçıyordum. Çünkü insan, kendi hemcinsleri arasında kendini bayağı bulur. Ben de öyle idim. Bütün eserlerimi geçmiş zamanların azametli (ulu) ilâhlarının tasvirlerinden, meçhullere (bilinmezlere) gömülen metrukâttan (ölen birinin bıraktıklarından) kopya ederim.

Hazreti Süleyman söze karıştı:

— Sende putperestliğe, nifak (geçimsizlik) telkin eden abidelere meyil hissettim ve çok defa bu meylinizi kırdım.

Melike, Hiram'ı teselli edecek birkaç söz söyledikten sonra devam etti:

— Muhterem Üstat, memleketiniz olan Lübnan'da eskiden kalma harabeler çok mudur?

— Rüzgârın uçurup örttüğü kumdan kefenine bürünmüş şehirler ve yalnız bence bilinen toprak altı minareler pek çoktur. Havadaki kuşlar, gökteki yıldızlar için çalıştığım bir gündü. Maksatsız dolaşıyordum. Kayalar üzerindeki gördüklerimi zihnime hak ediyordum (kazıyordum). Birden... Fakat asaletli dinleyicilerim, sizi sözlerimle sıkıyorum.

— Hayır, bu hikâyelerden hoşlanıyorum.

— Birden bir kayaya kalem (ince keski), çekicimle vurunca, ayağımın altındaki toprağın boşluktan ses verir gibi çınladığını duydum. Kayayı söktüm; bir mağara ağzı ile karşılaştım. Kazıyı derinleştirdim ve genişlettim; öyle bir mabet meydana çıktı ki belki milyonlarca yıldan beri toprak altında gizli bir hazine gibi saklı duran bu mabedin ihtişamı, sanatı, güzelliği beni hayran etti. Sanatımın bütün maharetini işte bu tufan sularının altına gizlenmiş olan esere borçluyum.

Süleyman hiddetlendi ve *"Tufan sularının altında kalmış olan dinsiz bir şehrin harabeleri,* ***Tubal*** *evlâtlarının,* ***Kabil*** *sülâlesinin yaptırdığı kanlı* ***Henochia*** *şehrinin harabeleri değil mi? Lânet olsun onlara! Benim yaptırdığım güneşin berraklığını aksettiren sade ve saf hatlarla süslenmiştir. Benim plânımdaki nizam ve yeknesaklık Hâlik-i Âzam'a (Ulu Yaradana) olan imanımızın sembolüdür."* diye haykırdı.

Adon Hiram, aynı şiddetle cevap verdi:

— Kralın planı tamamıyla tatbik edilmiştir (uygulanmıştır). Allah, seni bu yüzden takdir edecektir.

Melike araya giren bu soğuk mücadeleyi önledi; tatlı sözleriyle ve tebessümleriyle Hazreti Süleyman'ı teskin etti.

İşçiler bu üç büyüğü bir arada görmek ve Belkıs'a hayranlıklarını izhar etmek (göstermek) için kaynaşıyordu.

Melike bütün bu deryalar gibi coşan ustalara ve amelelere hitap etmek, sanatlarından dolayı kendilerini tebrik eylemek istedi. Fakat bu kükremiş dalgaları susturmak, bir nizam altına alarak sükûtu temin etmek kolay mı?

Süleyman imkânsızlıktan bahsetti ise de Adon Hiram, Melike'nin iradesini (buyrultusunu) derhal infaz etmek (yerine getirmek) kabil (mümkün) olduğunu söyleyerek yüksek bir kayanın üzerine çıktı; halka karşı elleriyle bir işaret verdi; dalgalar durdu, fırtınalar dindi; her sınıf sanatkâr grup grup toplanmağa başladı; ortalığı derin bir sükûn kapladı, her noktada intizam teessüs etmeye (kurulmaya) koyuldu.

Adon Hiram, sağ kolunu kaldırıp açık eliyle havada ufkî (yatay) bir hat çizmiş, sonra bu hattın ortasından şakulî (düşey) olarak kolunu indirmiş yani Suriyelilerin, Fenikelilerin, Hintlilerin ve nihayet Yunanların kabul ettikleri büyük bir **(T)** harfi resmetmişti.

Bu esrarengiz (sırlarla örtülü) işareti üzerine insan ummanının (büyük denizinin) bir dakikada sükûn kesbetmesindeki (elde etmesindeki) kudreti Süleyman'ı şaşırttı ve kendi hükmünün bir onbaşının hükmü yanında nasıl hafif kaldığını görerek üzüldü.

Melike münasip (uygun) sözlerle işçi ordusunu taltif etti (gönüllerini okşadı) ve boynundaki inci gerdanlığı çıkarıp Adon Hiram'ın boynuna taktı.

Adon Hiram, kamaşan gözlerle Melike'yi süzdü ve Melike de ona hayran nazarlarla baktı.

Süleyman büsbütün hiddetlenmişti; kendi kendine söyleniyordu: *"Melike gökteki mahlûklara (yaratıklara) hükmediyor, bütün insanları da bir el işaretiyle bir mimar idare ediyor; fakat kendisinin hükmü ancak birkaç dâiyle (duacı ile) birkaç nedimi üzerine nafiz (etkili)."*

Süleyman'ın karanlık düşüncelerini hisseden Melike, Adon Hiram'a gizlice, *"Kendinizi Süleyman'dan sakınınız!"* diye fısıldadı.

***

Saraya dönüş çok sakin oldu. Hükümdarlar saraya girdiler. Süleyman, aczini (beceriksizliğini) tahlile, Melike ustabaşını tahayyüle (imgelemeye) koyuldu.

Adon Hiram, şakirdi (öğrencisi) Benoni'nin omuzuna dayanmış bir hâlde atölyesine dönüyor ve yolda Benoni'nin Melike'nin zekâsı, güzelliği ve zarafeti hakkındaki duyduğu hayranlıklarının ifadesini dinliyordu.

Sonrası ikinci bölümde…